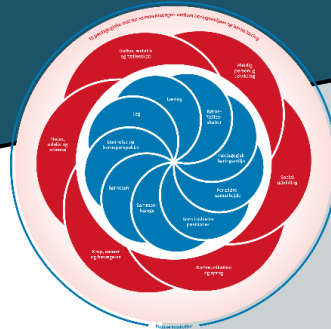

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN HØRNING DAGTILBUD 2022/2023

Børnehaven Engen

INDHOLD

Introduktion til den styrkede pædagogiske læreplan.....	2
Fælles for Hørning Dagtilbud	4
Vision og værdier samt pædagogiske tilgange.....	4
Det pædagogiske grundlag – fælles pejlemærker i dagtilbuddet.....	5
Barnesyn.....	6
Dannelse og børneperspektiv	6
Leg og børnefællesskaber	7
Læring og det pædagogiske læringsmiljø.....	8
Samarbejde med forældre om børns læring	8
Børn i udsatte positioner	9
Et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter overgange i barnets liv	9
Lokalt for den enkelte afdeling.....	11
Præsentation af afdelingen	11
Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	13
Samarbejde med forældre om børns læring	15
Børn i udsatte positioner	16
Et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter overgange i barnets liv	17
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	19
Inddragelse af lokalsamfundet	19
Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.....	20
De seks læreplanstemaer.....	22
Alsidig personlig udvikling	23
Social udvikling.....	25
Kommunikation og sprog.....	26
Krop, sanser og bevægelse	28
Natur, udeliv og science.....	30
Kultur, æstetik og fællesskab	32
Evalueringskultur	34

INTRODUKTION TIL DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan skal danne grundlag for det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud i Danmark. Vores skriftlige læreplan følger de nationale krav og tager udgangspunkt i de grundlæggende elementer i det såkaldte *fælles pædagogiske grundlag*.

Læreplanen er en kortfattet, præcis og retningsgivende beskrivelse af, hvordan vi i vores daglige pædagogiske praksis, tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og de 12 retningsgivende mål, der er lovgivningsmæssig fastsat inden for de seks læreplanstemaer. Vores beskrivelser består af korte retningsgivende refleksioner og praksiseksempler.

Læsevejledning:

Vores pædagogiske læreplan er inddelt i de 2 hovedafsnit – *"Fælles for Hørning Dagtilbud"* og *"Lokalt for den enkelte afdeling"*.

Hovedafsnittet *"Fælles for Hørning Dagtilbud"* indeholder en beskrivelse af dagtilbuddets fælles vision, værdier og pædagogiske tilgange samt en fremstilling af dagtilbuddets fælles pejlemærker for det pædagogiske grundlag. I lovgivningen beskrives det pædagogiske grundlag som bestående af 9 elementer. I vores læreplan har vi valgt at reducere disse elementer til 7. Således er elementerne "Leg" og "Børnefællesskaber" sammentænkt i elementet "Leg og børnefællesskaber", mens elementerne "Læring" og "Pædagogisk læringsmiljø" er sammentænkt i elementet "Læring og pædagogisk læringsmiljø".

Indholdet under hovedafsnittet *"Lokalt for den enkelte afdeling"* er udarbejdet af de enkelte børnehuse i dagtilbuddet. I denne del beskrives det, som påkrævet i lovgivningen, hvordan det pædagogiske personale i det specifikke hus arbejder med fire af elementerne i det pædagogiske grundlag, med øvrige krav til læreplanen samt med de seks læreplanstemaer ud fra de i lovgivningen fastsatte mål.

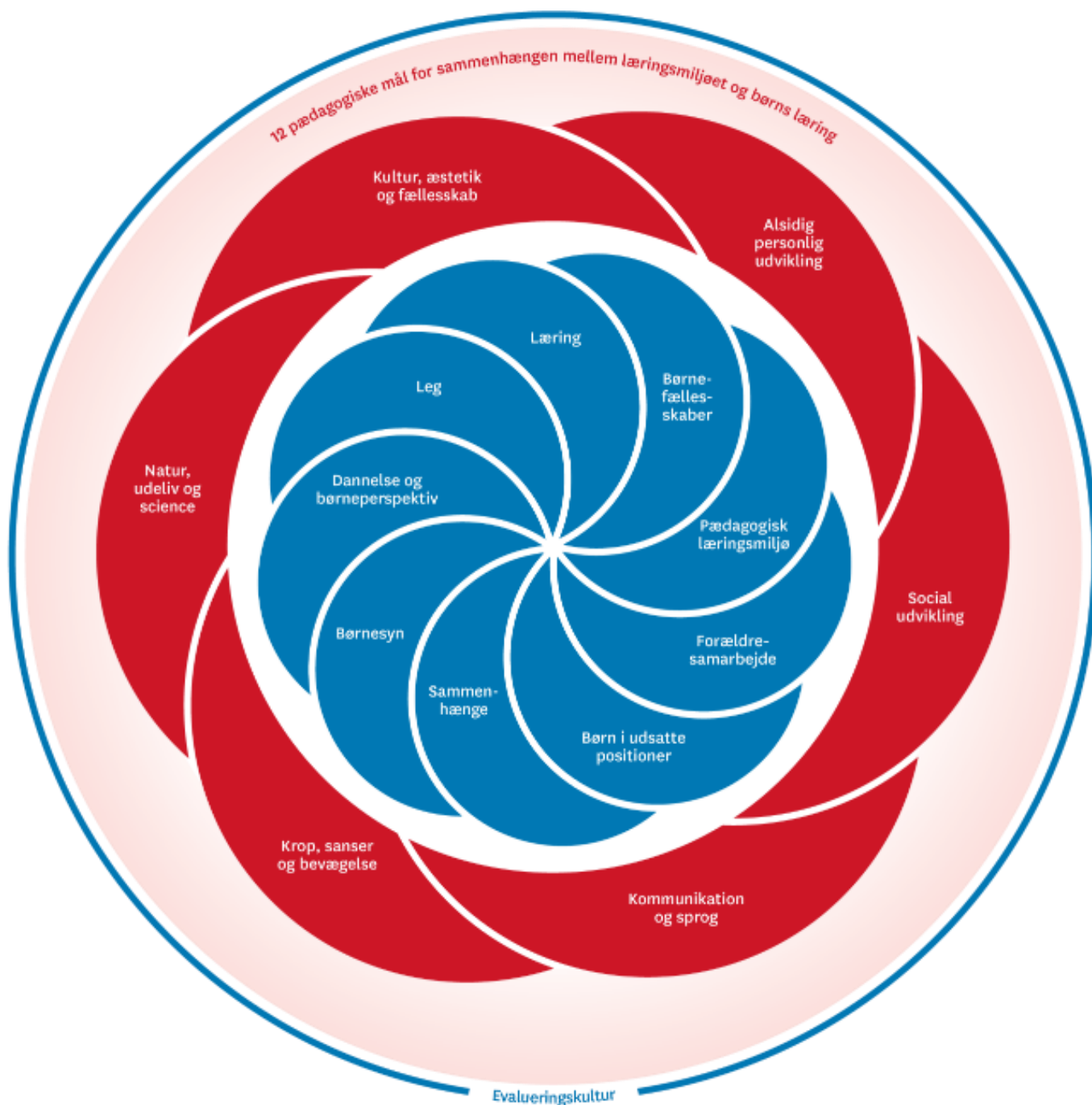

Illustration af de primære indholdselementer i den styrkede pædagogiske læreplan.

FÆLLES FOR HØRNING DAGTILBUD

VISION OG VÆRDIER SAMT PÆDAGOGISKE TILGANGE

”Alle børn og unge i Skanderborg har ret til et godt børne- og ungeliv, hvor børn og unge overvejende har oplevelsen af glæde, tryghed, engagement, begejstring og robusthed i forhold til livets udfordringer” (Skanderborg Kommunes sammenhængende børnepolitik).

I Hørning Dagtilbud arbejder vi ud fra Skanderborg Kommunes vision ”Mennesker møder mennesker” samt kommunens 4 kulturforstærkere:

- Vis tillid
- Skab relationer
- Del ressourcer
- Tænk nyt

Hørning Dagtilbud er også en del af distriktssamarbejdet/lokalsamfundet i Hørning, hvor vi har beskrevet 4 vigtige forudsætninger for børn og unges trivsel:

1. Alle voksne har ansvar for børns trivsel
 - De voksne samarbejder
 - De voksne har pligt og ret til at blande sig
2. Alle børn skal have en voksen de har tillid til
 - De voksne stiller sig til rådighed
 - De voksne inddrager børnene i aktiviteter
 - De voksne er gode rollemodeller
3. Alle forældre skal vide, hvordan de kan og skal bidrage
 - Foreninger og institutioner kommunikerer tydeligt deres værdier og holdninger
 - Foreninger og institutioner udtrykker deres forventninger til forældrene
4. Alle børn skal opleve at have en ven
 - De voksne skaber rammer, som styrker trivslen og muliggør dannelsen af venskaber

I Skanderborg Kommune arbejder vi i alle dagtilbud med "At lære at lære". Det er en specifik tilgang, som har fokus på at understøtte barnets muligheder for at udvikle sine kompetencer og lykkedes i at øve sig, frem for at nå et konkret mål.

I Hørning Dagtilbud betyder det, at vores pædagogiske praksis bygger på en ressourceorienteret og relationel tilgang, hvor relationerne er med til at skabe udvikling og sikre barnets trivsel, udvikling, dannelse og læring.

Dette gøres blandt andet med fokus på processen frem for målet – Vi italesætter og visualiserer de udviklings- og læringsprocesser, som barnet indgår i. Vi øver os!

For at lære mest muligt må børnene have et udviklende tankesæt, (Growth mindset), der giver dem mod til at træde ud af deres komfortzone for at lære og troen på, at de kan blive dygtigere ved at gøre en indsats.

Vi har fokus på at understøtte barnets muligheder for at udvikle sine kompetencer og lykkedes i at øve sig. Ved at fokusere på barnets fremskridt frem for et konkret resultat, får børnene lyst og mod til at lære, da de kan se, at de rykker sig ved at øve. Gennem barnets leg og aktiviteter hjælper vi med at besvare spørgsmålene: Hvad vil jeg opnå? Hvordan klarer jeg mig indtil videre? Hvad er mit næste skridt?

DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG – FÆLLES PEJLEMÆRKER I DAGTILBUDET

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. (...) Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark" (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold)

I de efterfølgende afsnit beskrives de 7 fælles pejlemærker, der danner udgangspunkt for det pædagogiske grundlag i Hørning Dagtilbud.

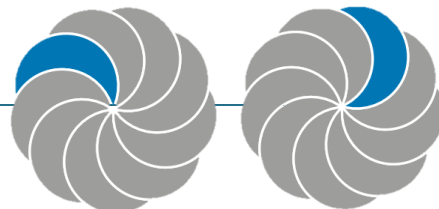
BARNESYN

1. Det pædagogiske personales opgave er at møde barnet, så det føler sig set, hørt og forstået og dermed lærer at forstå sig selv og sin omverden.
2. Det pædagogiske personales opgave er at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn oplever samhørighed og medbestemmelse.
3. Det pædagogiske personale skal skabe et pædagogisk læringsmiljø, der tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone og hvor både den børne- og vokseninitierede leg er de grundlæggende elementer i vores pædagogiske praksis.

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

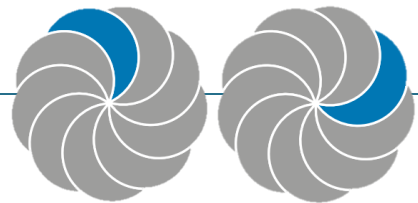
1. Det pædagogiske personale skal gennem demokrati og fællesskab skabe rum og plads til børnenes selvforståelse, forskelligheder samt forståelse af sociale normer.
2. Det pædagogiske personales rolle er at være nysgerrige på barnets perspektiver. Vi inviterer barnet til at være aktivt deltagende og medbestemmende i forhold til at skabe egen læring.
3. Det pædagogiske personale tager udgangspunkt i den gode fortælling om barnet, hvilket bidrager til barnets måde at begribe og handle på i relation til andre.

1. Det pædagogiske personale skal skabe et nysgerrigt og alsidigt læringsmiljø, hvor der er fokus på legen som noget, der opstår, udvikler og bevæger sig imellem børn.
2. Det pædagogiske personale skaber mulighed for børnenes dannelse af relationer med udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og udfordringer.
3. Det pædagogiske personales rolle er at præsentere børnene for forskellige deltagelsesmuligheder i legen, så børnenes egne initiativer og muligheder for at afprøve forskellige positioner imødekommes. Vi skal være opmærksomme på egen positionering (gå foran/ved siden af/bagved).

LÆRING OG DET PÆDAGOGISKE LÆRINGSMILJØ

1. Det er det pædagogiske personales opgave at skabe forudsætningerne for læring gennem tryghed, forudsigelighed og positiv kommunikation.
2. Det pædagogiske personale skal skabe et pædagogisk læringsmiljø med en organisering, hvor vi følger børnenes spor med plads til undren, nysgerrighed og at øve sig.
3. Det pædagogiske personale skal sætte rammer for meningskabende læringsfællesskaber, såvel i de daglige rutiner som i den voksen- og børneinitierede leg.

SAMARBEJDE MED FORÆLDRE OM BØRNS LÆRING

1. Det pædagogiske personale skal med udgangspunkt i det enkelte barns læring tilgå forældresamarbejdet ud fra en anerkendelse af familiens værdier, normer og kultur.
2. Det pædagogiske personales opgave er at skabe trygge og tillidsfulde rammer, som bygger på en realistisk forventningsafstemning mellem hjem og dagtilbud.
3. Det pædagogiske personales opgave er at tydeliggøre faglighed og hensigter, så der skabes sammenhæng og kontinuitet mellem hjem og dagtilbud.

BØRN I UDSATTE POSITIONER

1. Det er det pædagogiske personales opgave, gennem struktur og forudsigelighed, at skabe trygge og inkluderende læringsmiljøer, hvor børnenes ressourcer og kompetencer er i centrum.
2. Det pædagogiske personale skal være bevidste om deres positionering (gå foran, bagved eller ved siden af), i samspillet med børnene.
3. Det pædagogiske personale skal sikre et tæt samarbejde med forældrene og de tværfaglige samarbejdspartnere for at få et helhedsorienteret perspektiv på barnets udviklingspotentialer.

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ, DER UNDERSTØTTER OVERGANGE I BARNETS LIV

1. Det er det pædagogiske personales opgave at skabe et læringsmiljø, hvor positive relationer og fællesskaber danner rammen og forudsætningen for den trygge overgang.
2. Det er det pædagogiske personales opgave at skabe en tryk overgang, som understøtter børnenes mod på nye udfordringer, vedholdenhed og nysgerrighed.
3. Det pædagogiske personale skal gennem vidensdeling og samarbejde med familien skabe forudsigelighed og genkendelighed til overgangene i barnets liv.

LOKALT FOR DEN ENKELTE AFDELING

PRÆSENTATION AF AFDELINGEN

Præsentation af Børnehaven Engen

Børnehaven Engen er normeret til 200 børn. Huset er bygget i 2012 og er en del af institutionen Toftelunden.

Vi er i alt 35 pædagogiske medarbejdere og en daglig leder, som vægter at skabe det nære i det store. Dette gør vi med udgangspunkt i et fokuseret relationsarbejde, hvor vi har fokus på udvikling af børnenes sociale kompetencer, på at vi som voksne er vigtige rollemodeller samt på børnenes individuelle behov, herunder blandt andet tilknytning til egen stue.

Engen er indrettet med 9 stuer, fordelt på 2 gange og et tidligere multirum. Hver gang har eget garderobeområde og i forbindelse med hver stue er der et mindre rum samt egne toiletfaciliteter. Ud over stuerne er der tilstødende lokaler på gangene. Disse lokaler bruges på skift af stuerne til forskellige formål. Indretningen af disse kan skifte over tid, så rummene for eksempel kan fungere som pudrum, aktivitetsrum, krearum, legerum og soverum afhængig af børnegruppens behov og udvikling.

På hver stue er der ca. 18 til 24 børn og 3 til 4 pædagogiske medarbejdere. Børnene er i alderen 2,9-6 år. I Engen arbejder vi i trekløver-teams (henholdsvis Gult Team, Blåt Team og Lilla Team), hvilket betyder, at tre stuer dagligt arbejder tæt sammen, både inde og ude. Dette giver os mulighed for at skabe relationer og kendskab til børnene på tværs af stuerne, samt for at bruge de pædagogiske medarbejders forskellige ressourcer og kompetencer på tværs i huset. Børnene får ligeledes mulighed for at skabe tættere relationer til andre børn og voksne i trekløver-teamet end til børn og voksne i resten af Engen.

Udearealer

Vores legeplads er stor og dejlig og inddelt i tre zoner. Hvert trekløver-team har deres egen zone. Her skabes læringsrum, som giver mulighed for at igangsætte aktiviteter, skabe plads og rum til børnenes leg, fordybelse og nysgerrighed samt for at flytte indendørs aktiviteter udenfor. Hvert trekløver-team roterer hvert kvartal, så der skabes mulighed for at give børnene nye fysiske læringsrum udenfor.

Vi har herudover mulighed for at benytte modulbyggeriet "Højen". Her kan vi blandt andet lave bål på legepladsen og benytte grupperummet til strukturerede lege eksempelvis i forbindelse

Præsentation af Børnehaven Engen

med NUSSA-forløb.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i dagtilbuddet hele dagen etableres et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi hele dagen skaber et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Der sker læring i alle situationer hele dagen, hvor vi skaber læringsmiljøer, der rummer forudsigelige og trygge rammer, samt giver plads til spontane lege og aktiviteter.</p> <p>Vi understøtter børnenes relationelle udvikling ved at vise engagement og nysgerrighed i forhold til det enkelte barn.</p> <p>Vi er opmærksomme på børnenes leg i forhold til vores rolle og pædagogiske tilgang. Vi er bevidste om, hvornår vi går foran, ved siden af og bagved, når vi guider børnene i legen.</p> <p>Det pædagogiske personale skal skabe et læringsmiljø, hvor børnene inddrages i planlægningen af aktiviteter og forløb.</p> <p>Vi tilrettelægger læringsmiljøer, hvor vi tager hensyn til børnegruppens forskellige forudsætninger og børnefællesskaber.</p>	<p><u>Børneinitieret leg</u> Eksempel: Den pædagogiske medarbejder sidder i sandkassen og graver et bjerg. Flere børn kommer derhen, både fra forskellige stuer og i forskellige aldre. Børnene spørger "Hvad laver du?". "Jeg bygger et stort sandslot, kan I hjælpe mig?" "Ja!" "Så skal I rundt på legepladsen og finde skovle" De kommer tilbage med skovle og begynder at grave et stort slot sammen med den pædagogiske medarbejder. Legen udvikler sig til en bilbane. Et par børn spørger, om de må hente biler indenfor. Det får de lov til.</p> <p><u>Planlagte vokseninitierede aktiviteter</u> Vi har aktivitetsdage som for eksempel: <i>Båldag, hvor vi laver mad på bål.</i> Her er børnene deltagende i forberedelse af madlavning, samling af brænde og lignende.</p> <p><i>Ture til skoven og engen, hvor emnet er dyreliv.</i> Vi taler om fårene på marken for eksempel om, hvad de spiser, at de får lam, hvorfor vi ikke må fodre dem og så videre.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale skaber læringsrum med forskellige arenaer, hvor børnene kan lege.</p> <p>Der skal være mulighed for lege, som både inviterer til stille lege og kreative lege, der kan inddrage børnenes fantasi og nysgerrighed.</p> <p>Vores rolle er at være nærværende voksne, som er opmærksomme på de enkelte børns behov, trivsel, læring og mod til at turde tage initiativ til at invitere til leg og deltage i fællesskabet.</p> <p>Vi etablerer et pædagogisk læringsmiljø i de daglige rutiner, så børnene oplever genkendelighed og trykthed i dagligdagen.</p> <p>De daglige rutiner er en stor del af børnenes hverdag, hvor børnene inddrages og tager medansvar.</p> <p>Der skabes læringsmiljøer i de daglige rutiner, hvor nærvær, dialog, deltagelse og fællesskab er i fokus.</p> <p>Børnene understøttes i at være selvhjulpne og hjælpe hinanden.</p>	<p><u>Spontane lege</u></p> <p>Dette kan for eksempel være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Guitar, musik og sang • Gemmeleg • Tegne • Bygge huler inde og ude. Dette sker eksempelvis om morgenen, når stuerne åbner, hvor der er fokus på at skabe en rolig morgenstund for børnene. Den pædagogiske medarbejder lægger "huletæppet" over et bord og skaber dermed et overskueligt og afgrænset rum for en lille gruppe børn. Fire børn kommer til og går ind i hulen og leger. <p><u>Daglige rutiner</u></p> <p>Disse skabes eksempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I garderoben og på badeværelset • Gennem oprydningssange, hvor alle hjælper med at rydde op. • Ved morgensamling • Under frokosten, hvor vi styrker fællesskabet og taler om, hvad vi spiser og hvor maden kommer fra.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi samarbejder med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale er i løbende dialog med forældre om, hvordan vi i fællesskab fremmer barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.</p> <p>Forældrene skal føle sig set og hørt, hvilket er fundamentet for gensidig tillid.</p> <p>Vi samarbejder med forældrene om, hvordan vi får fælles opmærksomhed på børnenes deltagelse i inkluderende fællesskaber.</p>	<p>Kommunikationen med forældre foregår eksempelvis gennem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opslag og beskeder på Aula. • Daglige samtaler, telefonsamtaler. • Opstartssamtaler med forældrene, hvor der tales om eksempelvis barnets udvikling, gensidige forventninger og tiltag. • Infotavler ved stuerne for eksempel med små beskeder om, hvor vi er. <p>Eksempler:</p> <p>Når et barn skal øve sig i at være renlig, har vi et tæt samarbejde med forældrene, så vi får en god dialog om, og en fælles forståelse for, hvordan vi bedst muligt støtter barnet hjemme og i institutionen.</p> <p>Vi informerer børn og forældre om, at vi i ferieperioder ikke har bemanning på fra alle teams om morgenen. Vi opfordrer forældrene til at snakke med deres børn om det, så de er forberedte.</p> <p>Vi samarbejder med forældrene om, hvordan vi sammen kan støtte op omkring eventuelle udfordringer i børnegruppen. Dette gør vi ved at informere og opfordre forældrene til at tale med deres børn om udfordringen derhjemme.</p>

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så deres trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi skaber et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse fremmes.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Børn i udsatte positioner kan for eksempel være børn med svag socioøkonomisk baggrund, børn med fysisk/psykisk funktionsnedsættelse og børn i risiko for at stå uden for fællesskabet. Det kan være børn, som i kortere eller længere tid er i en udsat position.</p> <p>Vi skal være opmærksomme på børnenes forskellige udfordringer.</p> <p>Det pædagogiske personale skal skabe læringsmiljøer, hvor alle børn oplever at blive set og hørt.</p> <p>Vi ser barnets behov og tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone. Dette betyder, at læringsmiljøet vil variere, så det afstemmes efter børnenes udvikling og trivsel.</p>	<p>Der kan være børn, der har behov for små pauser i løbet af dagen, for eksempel, at der læses en bog eller høres en lydbog sammen med en voksen. Dette kan foregå både ude og inde.</p> <p>Vi bruger NUSSA-programmet, hvor uddannede NUSSA-trænere kører et forløb med en lille gruppe børn ca. 1 gang om ugen.</p> <p>Vi arbejder i mindre grupper på stuerne, så børn med forskellige udfordringer kan samles om en aktivitet/leg, som tilgodeser deres udfordringer. Dette kan eksempelvis være to børn med sproglige udfordringer, et barn som har brug for nye relationer og et barn, som skal støttes i at holde fokus. Fælles for børnene er, at de har gavn af at indgå i en lille gruppe, hvor legen og fællesskabet er det centrale.</p> <p>Vi samarbejder med psykologer, fysioterapeuter og andre faggrupper.</p> <p>På baggrund af observationer udarbejdes der tiltag og handleplaner. Forældrene inddrages og handleplanerne indgår som en del af grundlaget for vores pædagogiske arbejde.</p>

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ, DER UNDERSTØTTER OVERGANGE I BARNETS LIV

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng i forbindelse med overgange i barnets liv.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø, så det understøtter overgange i barnets liv.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Alle overgange i barnets liv kræver fælles opmærksomhed og tæt samarbejde med forældrene.</p> <p>Det pædagogiske personale skaber læringsmiljøer, der understøtter positive relationer og fællesskaber på tværs af børnegrupper.</p> <p>Der tilrettelægges læringsmiljøer, hvor genkendelighed og tryghed er vigtige forudsætninger for, at barnet kan mestre overgangen.</p> <p>Det pædagogiske personale skal være bevidste om at skabe en tryk og forudsigelig hverdag omkring børnene, så der skabes et læringsmiljø, hvor børnene får ro og tid til at lære børn og personale at kende.</p>	<p>Vi tilbyder, ud over opstartssamtalen, forældresamtaler efter behov.</p> <p>En overgang, som også har indflydelse på barnets hverdag i institutionen, er ændringer i barnets liv. Når barnet rykker op fra mellemgruppen til at være en af de ældste, skabes der eksempelvis et øget fokus på at øve sig i selv at lukke sine sko, hjælpe de mindre børn, lægge sin trøje i sit rum og rydde op efter sig selv.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi skaber positiv opmærksomhed omkring det nye barn, så børn og forældre kan være medvirkende til at skabe en god start for både barnet og dets forældre.</p> <p>Personalet samarbejder med forældrene omkring understøttelse af barnets robusthed, dannelse og lyst til at lære.</p> <p>Det pædagogiske personale understøtter børnenes evne til at være vedholdende, nysgerrige og være klar til nye udfordringer.</p>	<p><u>Fra vuggestue/dagpleje til børnehave</u></p> <p>Vi afholder overleveringssamtaler. Her videregives vigtige informationer om barnets trivsel, udvikling og særlige hensyn både fra forældre og personalet. Vi fortæller om børnehavens pædagogiske praksis og giver praktiske informationer.</p> <p>De nye børn bliver tilknyttet små børnefællesskaber.</p> <p>Forældrene på stuen informeres på Aula om det nye barn, der starter.</p> <p>Personalet fortæller børnene i forbindelse med samling om nye børn, der starter. Her snakkes der om, hvordan vi tager godt imod det nye barn.</p> <p><u>Fra børnehave til skole</u></p> <p>Der tilrettelægges aktiviteter for kommende skolebørn på tværs af grupperne. For eksempel besøgsdage på skolen, hvor de hilser på lærere og pædagoger.</p> <p>Der afholdes overleveringsmøder med forældre, personale og pædagog fra skolen, hvis der er behov for det.</p> <p>Vi har et årshjul, som indbefatter forberedelse til skolestart. Vi øver eksempelvis relationsdannelse på tværs af stuerne og efter skolevalg, opmærksomhed på sin omverden og selvstændighed samt skoleparathed i form af at kunne færdes i trafikken, arbejde med førskoleopgaver, gå lange ture og indgå i regellege.</p>

INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi inddrager lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi har et lokalt samarbejde, hvor vi bruger de lokale ressourcer, som er i området.</p> <p>Vi har fokus på, hvordan vi omgås mennesker, som vi ikke kender.</p> <p>Gennem brug af lokalområdet udvider vi børnenes omverdensforståelse, kulturelle indsigt og respekt for forskelligheder.</p> <p>Vi har fokus på vores forskellige kulturer og religioner, så der skabes sammenhæng mellem børnehaven og hjemmet.</p> <p>Det pædagogiske personale er bevidste om at skabe forudsigelighed for børnene forud for besøg og aktiviteter i lokalsamfundet.</p> <p>Vi samarbejder med biblioteket i forhold til at skabe interesse for litteratur, læsning og billeder for derigennem at styrke deres sproglige udvikling, fantasi og deltagelsesmuligheder i fællesskabet.</p>	<p>Vi besøger brandstationen. Inden besøget taler vi om, hvad en brandstation er, og om de forskellige ting, vi skal se. Børnene får lov til at mærke og se brandbilen. De kan tage oplevelsen med hjem og udvikle legen hjemme. Når vi holder brandøvelse i huset ved børnene herudover, hvordan processen foregår.</p> <p>Vi går i trælasten og henter træ. Det giver indblik i fabrikken.</p> <p>Vi benytter nærområdets faciliteter som for eksempel biblioteket, hallen, legepladserne og plejehjemmet.</p> <p>Vi besøger kirken ved højtider. Inden besøget er vi nysgerrige sammen med børnene (Hvad ved børnene selv?). Vi taler om det, vi oplevede i kirken, når vi kommer hjem, hvor vi laver plancher med billeder, tegninger eller lignende.</p> <p>Inden vi går afsted, viser vi visuelt børnene, hvad tingene er (vi visualiserer, hvad vi skal for børnene). Inden vi går i Brugsen, kan vi lege købmand og så videre.</p> <p>En lille gruppe børn går på biblioteket, hvor der leges, kigges i bøger og læses historier (dialogisk læsning).</p>

DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv og børns oplevelse af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi integrerer det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det fysiske børnemiljø</p> <p>Vi vil skabe nogle inspirerende og fleksible læringsmiljøer, så børnene får mulighed for at udfolde og udvikle deres fantasi, relationer, sprog og kreativitet.</p> <p>Vi skaber læringsmiljøer med forskellige arenaer, så børnene både har mulighed for at finde ro til fordybelse og for fysisk udfoldelse.</p> <p>Rummet rammesættes, så det bliver tydeligt, hvilke legematerialer der er og så materialerne, så vidt mulig, er tilgængelige.</p> <p>Stuerne indrettes i forhold til børnenes interesser og behov.</p> <p>Indretningen inspirerer børnene til at lege nye lege, hvor de udvikler deres nysgerrighed og fantasi.</p> <p>Vores udearealer opfordrer til kropslig udfoldelse, leg og stille aktiviteter.</p>	<p>Vi laver rum i rummet - eksempelvis en køkkenkrog, som er afgrænset med en reol.</p> <p>Vi indretter vores rum forskelligt, for eksempel et pudrum, et krearum og et læserum med sofa.</p> <p>To børn leger med biler, hvor de inddrager en sofa som bus, og tager andre børn med som passagerer.</p> <p>Legepladsen har store åbne områder, men også små kroge, hvor man kan fordybe sig. For at gøre det overskueligt for børnene er legepladsen delt op i tre zoner.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det psykiske børnemiljø Der skabes et læringsmiljø, hvor børnene trives, udvikles og lærer.</p> <p>Vi understøtter børnene i deres lege ved at være nærværende voksne, som går foran, bagved og ved siden af.</p> <p>Vi følger børnenes spor, både i forhold til det enkelte barn og fællesskabet.</p> <p>Der er en anerkendende tilgang til børnene, hvor det er okay at vise følelser.</p> <p>Det æstetiske børnemiljø Det æstetiske læringsmiljø har stor betydning for børnenes ejerskab og ansvarsfølelse i forhold til deres stue og omgivelserne i børnehaven.</p> <p>Det har stor betydning for både børn og voksne, at der er overskuelige rammer og at det er rart at være her.</p> <p>Indretningen og udsmykningen skal inspirere børnene, så de trives og er trygge.</p>	<p>Bedsteforældre afleverer et barn og fortæller, at barnet har været ked af det om morgenen, fordi mor skulle ud og rejse. Her bliver der taget en snak med barnet om, at der er en forståelse for den følelse barnet har og at man er her for barnet. Den pædagogiske medarbejder tilbyder at skrive en sms/besked på Aula om, hvordan det går med barnet i løbet af dagen.</p> <p>Vi udsmykker stuen med børnenes egne kreationer, så vi viser, at vi værdsætter det, de laver.</p> <p>Der er fokus på, at der skal være sammenhæng mellem de aktiviteter, vi laver, og det, der udsmykker rummene.</p> <p>Børnene bliver inddraget i oprydningen, indretningen og udsmykningen af stuen.</p>

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse, inden for og på tværs af følgende læreplanstemaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
4. Krop, sanser og bevægelse
5. Natur, udeliv og science
6. Kultur, æstetik og fællesskab.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes alsidige personlige udvikling.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale styrker børnenes selvhjulpenhed med udgangspunkt i børnenes nærmeste udviklingszone.</p> <p>Det pædagogiske personale udviser respekt overfor børnene og guider dem på en positiv og anerkendende måde.</p>	<p>Dette sker eksempelvis i garderoben, hvor vi guider de børn, som har brug for at blive hjulpet og opmuntrer dem til at øve sig. I perioder øver vi, hvordan man kan være en god ven ved at hjælpe hinanden med at tage en hue ned fra hylden, lyne en jakke og så videre.</p> <p>Vi sætter ord på det, der er svært, som eksempelvis: "Jeg kan se, det er svært for dig at få din sko på, men jeg kan se, at du øver dig".</p> <p>Børnene bliver opfordret til at hjælpe hinanden med at tage overtøjet på.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Børn er forskellige og skal mødes forskelligt. Børn skal mødes, hvor de er, frem for hvor de "skal" være.</p> <p>Vi giver børnene mulighed for at deltage i forskellige mindre grupper, der er lavet med udgangspunkt i deres nærmeste udviklingszone. Børnene er dermed i mindre grupper, som tilgodeser de kompetencer, de har eller har brug for at få styrket.</p> <p>Børn har brug for forskellige arenaer i dagligdagen for at udvikle sig i forhold til deres nærmeste udviklingszone.</p> <p>Vi ser barnets ressourcer frem for udfordringer.</p> <p>Alle børn skal mødes med respekt og et smil, så de føler sig set og hørt.</p>	<p>Eksempel: Et barn kravler op på et bord og vi fortæller barnet, at det gerne må kravle op på sofaen i stedet for. Her viser vi barnet en anden handlemulighed.</p> <p>Eksempel: Vi laver mindre aktivitetsgrupper. Her kan børnene være delt ud i grupper, som henholdsvis spiller musik, lege rolleleg, mosler/slåskultur, består af "miniputtere" eller lignende. Nogle børn har brug for at lære at håndtere den energi, de har i kroppen og kan derfor have gavn af at lære at mosle. Nogle børn har brug for musikken for at udvikle deres sprog. Nogle har brug for at bruge deres fantasi og lege rollelege sammen med en voksen, mens nogle af miniputterne kan have behov for ro og rum til at lære "at være".</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Social udvikling:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes sociale udvikling.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi skaber rammerne for, at alle børn har mulighed for deltagelse i det store fællesskab. Vi støtter børnene i deres kompetencer og guider dem i, hvordan de kan indgå i fællesskab med andre.</p> <p>Vi følger barnets spor og nærmeste udviklingszone. Hvor er barnet i forhold til at kunne mestre det sociale rum og de sociale relationer, som barnet møder i hverdagen.</p> <p>Vi skaber rammerne for, at børnene gennem relationer med andre børn og voksne kan udvikle empati og sociale relationer.</p> <p>Læringsmiljøet på stuen og i trekløver-teams, tager udgangspunkt i børnenes trivsel, hvor vi har fokus på, at der er nære voksne og børn, som skaber tryghed og forudsigelighed.</p>	<p>Eksempler:</p> <p>NUSSA: Vi leger "banke bøf". Det bliver barnet A's tur, da hun bliver "banket bøf" i ryggen. Hun står lidt og kigger og løber ikke. Den voksne spørger om, hun skal løbe med og det vil A gerne have. Den voksne løber med A i hånden rundt om de andre børn i rundkredsen. Gangen efter spørger A om, hun må starte med at være den, der "banker bøf". Hun løber selv rundt om de andre børn.</p> <p>Vi deler stuen op i mindre grupper for eksempel for at skabe og styrke relationer børnene imellem i forhold til alder og udvikling.</p> <p>Vi samarbejder i trekløver-teams, hvor vi laver aktiviteter med mindre grupper for eksempel. årgangsture.</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes kommunikation og sprog.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi skal, som pædagogisk personale, have et generelt fokus på sproget. Dette gælder både i hverdagen, i aktiviteterne og i forhold til de børn, der har ekstra behov for sproglig støtte.</p> <p>De pædagogiske medarbejdere skaber læringsmiljøer, der understøtter børnenes kommunikative og sproglige interaktioner og giver dem mod til at kommunikere i fællesskabet.</p> <p>Vi følger børnenes nysgerrighed ved at lytte, fortælle om og stille spørgsmål til det, de er optaget af.</p> <p>Vi skaber læringsmiljøer, hvor vi øver os i at holde fokus, være vedholdende og give plads til andre. Og ikke mindst i at have lyst og mod til at fortælle andre om det, man har oplevet.</p>	<p>Vi skaber den gode kommunikation ved blandet andet at tydeliggøre ord og konkrete i hverdagen.</p> <p>Vi hjælper børnene med at sætte ord på deres følelser og behov.</p> <p>Når vi spiser, sidder vi i mindre grupper og har for eksempel sproglege, hvor børnene og de pædagogiske medarbejdere skiftes til at finde på et dyr, de andre skal gætte.</p> <p>Vi skriver ud til forældrene, hvad der er sket i løbet af ugen.</p> <p>Vi samarbejder med forældrene i forhold til barnets sprog. Vi opfordrer eksempelvis forældrene til at samtale med deres barn ved bordet derhjemme. Hvert familiemedlem siger to-tre ting fra dagen. For eksempel hvad de har lavet i dag, hvem de har leget med, hvad</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Da sproget er centralt for at indgå i fællesskaber, danne relationer og skabe og vedligeholde venskaber, skal vi skabe læringsmiljøer, som understøtter børnenes sproglige udvikling.</p>	<p>de har spist, hvad far har arbejdet med, om lillesøster har gravet med den blå skovl i dag og så videre.</p> <p>Eksempel: Den pædagogiske medarbejder har et barn i hver hånd og begynder at fortælle om, at hun har været i Djurs sommerland, hvorefter begynder børnene at spørge ind til det og fortælle om, at de også har været der. De snakker om, hvad de har prøvet hver især. Der skabes en fælles opmærksomhed omkring samtalen.</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
Vi tager udgangspunkt i vores børnegrupper, hvor vi arbejder med NUZO (zonen for nærmeste udvikling).	Vi øver os alle sammen på det, der er svært – både børn og voksne. Det er ok at øve sig og fejle.
Vi har fokus på børnenes perspektiv og medinddragelse. Børnene har en stemme og er medskabende i forhold til det, der igangsættes.	Eksempel: Vi arbejder med motorik – både fin- og grovmotorik. I garderoben er det pædagogiske personales fokus at skabe gode rammer for ro til at tage overtøj af og på. Børnene øver sig i at hive, rykke, krydskoordinere og balancere, når de tager jakken på, lyner lynlåsen, tager støvlen på og tager gummistøvlen af.
Vi har fokus på at skabe læringsmiljøer, hvor alle har deltagelsesmuligheder med henblik på at skabe et inkluderende børnefællesskab.	Vi leger med sansekasser, hvor vi rører ved eksempelvis cornflakes, mel og kikærter.
Det pædagogiske personale skaber læringsmiljøer, der understøtter stimulering af de tre motoriske grundsanser - taktil-, vestibulær- og muskel-ledsansen - samt af lugte-, syns-, smags- og høresansen.	Vi læser bøger, som omhandler mad. Over en periode læser det pædagogiske personale en bog om forskellige dyr, som spiser eksotiske

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale skaber læringsmiljøer, hvor der skabes mulighed for deltagelse i fællesskabet.</p> <p>Et barn får bevidsthed om egen krop gennem det sociale samspil med andre og det er medskaber af trivsel, udvikling og læring.</p>	<p>frugter. Køkkenet køber frugterne hjem og børnene får lov at smage på de samme frugter, som dyrene spiser i bogen.</p> <p>Vi har taget en kost og en højttaler med på legepladsen, så vi kan høre musik. En af de voksne sætter limbosangen på og sætter gang i limbodansen. Børnene stiller sig op på række, hvorefter de med tilbagelænet ryg går under kosten som to voksne holder. Børnene tager selv initiativ til at fortsætte legen med musikken, hvor de hopper over kosten i forskellige højder.</p> <p>Vi laver gymnastik på stuen og slutter af med at sidde på gulvet i en rundkreds. Vi snakker om, hvad kroppens forskellige dele hedder og hvad kroppen kan. Vi bøjer i leddene og mærker efter, hvordan det føles. Vi kilder os selv og hinanden på arme og ben og i ansigtet og taler om, hvordan det føles.</p> <p>Til sidst tager vi hinanden i hånden og en voksen starter med at trykke et barn i hånden. Barnet trykker det næste barn i hånden og håndtrykket sendes på denne måde hele vejen rundt i kredsen. Vi mærker hvor let eller hårdt, der skal trykkes med hånden, for at håndtrykket kan mærkes og blive sendt videre.</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale skal udvikle børnenes nysgerrighed og give dem lyst til at udforske naturens indhold og potentiale for bæredygtighed.</p> <p>Det pædagogiske personale skaber læringsmiljøer, der giver plads til at eksperimentere med naturens indhold i forbindelse med skabende æstetiske processer.</p> <p>Vi giver alle børn, uanset baggrund, mulighed for at få naturoplevelser og indgå i et fællesskab.</p>	<p>Vi skaber en skovbund, hvor vi placerer et æble og en paptallerken for at undersøge og iagttage forrådnelsesprocessen, samt for at synliggøre betydningen af at være opmærksom på at beskytte naturen.</p> <p>Når vi er på ture, får børnene lov til at røre, udforske og være nysgerrige i naturen.</p> <p>Vi følger årstidernes gang. Vi er, afhængigt af årstiderne, optaget af forskellige temaer. Vi ser på forårets blomster og undersøger hvorfor og hvordan haletudserne udvikler sig. Vi observerer og snakker om, hvordan og hvorfor bladene skifter farve og bliver klogere på løvfald, på hvorfor man skal passe på solen</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale skal være forbilleder for børnene og følge børnenes initiativer, så vi skaber mulighed for, at børnenes lyst og nysgerrighed bliver vækket.</p> <p>Vi benytter os af lokalområdets naturområder, da oplevelser i naturen giver engagement, glæde og sansning. "Her og nu perspektivet" har betydning for børns oplevelser og leg i naturen.</p> <p>Det pædagogiske personale har fokus på at anvende matematiske aktiviteter – som for eksempel at bygge og tælle - i vores lege.</p> <p>Vi tilrettelagte forløb, hvor børnene får kendskab til begreber så som <i>ved siden af bilen</i> og <i>ovenpå stenen</i>.</p>	<p>og hvorfor sne er koldt. Vi inddrager børnene ved at udfordre dem med spørgsmål.</p> <p>Når vi holder samling, taler vi om vejret og de forskellige årstider. Vi snakker for eksempel om, hvilket tøj vi skal have på i dag og hvorfor. Hvad er tordenvejr? Hvorfor må vi ikke være på legepladsen, når det tordner og lyner?</p> <p>Til samling skiftes vi til at tælle "en-to-tre", inden vi skal synge eller sige "ugens rim".</p> <p>Vi bygger med klodser, laver bil- og togbaner og så videre.</p>

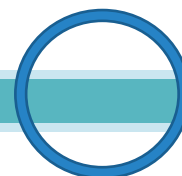
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale styrker aktivt børnenes kulturelle forståelse.</p> <p>Det pædagogiske personale har øje for og italesætter de forskellige kulturer, vi møder i løbet af dagen. Det har vi, når vi rammesætter dagens aktiviteter med fokus på det enkelte barn samt fællesskabet i børnegruppen.</p> <p>Det pædagogiske personale er opmærksomme på, at der skabes læringsmiljøer, hvor traditioner, værdier og normer er en del af hverdagen.</p>	<p>Ved måltider snakker vi om madkulturer. Vi omfavner de forskelligheder, der er i børnegruppen.</p> <p>Vi fejrer fødselsdage på stuerne, hvor vi har fødselsdagsbarnet i fokus med plads til forskelligheder i børnenes kulturelle baggrund.</p> <p>Vi holder bål-dag, hvor vi er sammen på tværs af stuerne og tilrettelægger og arbejder med forskellige aktiviteter sammen med børnene. De kommende skolebørn samles omkring maden på bålet, hvor de laver mad til alle stuerne børn og voksne. Dette giver det enkelte barn følelsen af at være en del af et større fællesskab og være medejer af kulturen. De kommende skolebørn fortæller, hvad vi</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
	skal have at spise, deler maden rundt og siger "værsgo".

"At evaluere er at vurdere og reflektere over den pædagogiske praksis, vi har i dag, for at gøre vores praksis bedre i morgen" (Citat fra "Kort om evaluerende pædagogisk praksis", Eva, 2018)

Nedenfor beskrives således, hvordan vi skaber en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø. Det beskrives, hvordan vi løbende dokumenterer og evaluerer vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv mål, der er fastsat i forhold til det pædagogiske arbejde med de seks læreplanstemaer.

Beskrivelse af hvordan vi etablerer en evalueringskultur i hverdagen

Vi etablerer en systematisk evalueringskultur ved, at evaluering er et fast punkt på vores personalemøder. Vi vil øge vores bevidsthed om, hvornår og hvordan vi evaluerer henholdsvis i fællesskab, på stuen eller i teamet.

Evaluering foregår også i forbindelse med mindre spontane aktiviteter blandt de pædagogiske medarbejdere på stuen eller eksempelvis i en pausestund. Ligeledes foregår evaluering før, under og efter pædagogiske forløb og processer, hvor enten den enkelte børnegruppe er involveret eller hvor børn på tværs i hele huset er deltagende. Dette sker for eksempel i forbindelse med vores temamåneder, årlige lygtetur, julegudstjeneste samt andre aktiviteter, hvor det pædagogiske formål skal være meningsfuldt for vores børn og ikke fordi, det er traditionsrigt.

I Engen afholder vi tema-måneder ca. fire gange årligt, hvor vi videndeler på tværs af vores stuer og vores teams (Lilla, Blåt og Gult) på personalemøder. Dette både i forbindelse med planlægningen, det pædagogiske formål og processen samt i form af en formativ evaluering undervejs i forløbet og en summativ evaluering efter forløbet.

Ud over den løbende evaluering af vores pædagogiske praksis, evaluerer vi arbejdet med selve den pædagogiske læreplan. Dette sker, som det er påkrævet i lovgivningen, mindst hvert andet år. Nedenfor beskrives, hvordan vi evaluerer vores pædagogiske læreplan.

Beskrivelse af hvordan vi evaluerer den pædagogiske læreplan

I Hørning Dagtilbud anvender vi KVALID-materialet.

I Engen vil vi tage udgangspunkt i de temaer fra læreplanen, der er i tråd med vores fokuspunkter fra det pædagogiske tilsyn. Udover - at det pædagogiske personale observerer og undersøger vores pædagogiske læringsmiljøer med anvendelse af udvalgte KVALID-observationsskemaer og med udgangspunkt i de konkrete temaer - vil observationerne altså danne udgangspunkt for evalueringen af læreplanen i Engen.

Observationerne fremlægges på personalemøder, hvor vi vil evaluere på det observerede og drøfte vores udviklingsmuligheder og læring.

At bruge observationer er en øve-proces for os og vi vil derfor udelukkende tage udgangspunkt i HVAD vi ser, HVORFOR vi ser det, vi ser, samt drøfte mulige næste skridt i udviklingen af vores pædagogiske læringsmiljøer.

På personalemøder vil vi tage udgangspunkt i handlings-læringscirklen, som ligeledes er anvendt i forbindelse med udarbejdelsen af nærværende læreplan. Vi vil fortsat bruge den i forbindelse med evaluering af vores pædagogiske forløb, aktiviteter og læringsmiljøer både internt i grupperne, i vores trekløver-teams og på tværs i hele Engen.